

Herinneringe uit die Vryheidstryd (3)

REPUBLIKEINSE IDEAAL HET VOLK GERED

Dit was duidelik dat die volk in die begin nie die beginselgeskil wat genl. Hertzog se stelling: Suid-Afrika Eerste op die voorgrond gebring het, goed begryp het nie. Intussen het dit al meer 'n partytwis geword. Jy was of 'n Hertzogman of 'n Bothaman. Die partybegrip wat die nuwe stelsel met die Unie vir die Afrikaners in die noorde gebring het, het vaster geword. Dit het die werklike beginselgeskil oorskadu. Daar was nie die verwagte spontane ondersteuning vir die Hertzogbeleid wat ons verwag het nie. Onder hierdie toestand van onsekerheid en twyfel het die oorlogswolke in Europa vinnig begin saampak.

By die uitbreking daarvan eger het by 'n aansienlike deel van die volk die hoop ontstaan dat dit 'n geleentheid vir die herwinning van die verlore onafhanklikheid gaan bied. Die minderheid het aan 'n opstand as die middel gedink en toe dit wel sover gekom het, was dit meer 'n feitlik ongewapende verset teen die deelname aan 'n Engelse oorlog in Europa as 'n besliste stryd vir die herstel van die Republieke. Die mense het enersyds hul magteloosheid diep gevoel en andersyds hulself aan die omstandighede van die nuwe staatsvorm maar onderwerp. Daarby kom die bedroewende feit dat die partypolitieke stryd reeds die Afrikaners in twee kampe verdeeld gehad het. So sterk was die gevoelens reeds teen mekaar opgetel dat helde uit die Vryheidsoorlog met voldoening en lus selfs die kakie-uniform aantrek het en mederepublikeine in verset teen genl. Botha se imperialistiese beleid onder die koeëls gestee het. Helde wat saam en onder 'n Christiaan de Wet vir die Republieke geveg het, het nou met kanon en meksim hom agterna gesit en probeer plat skiet!

REBELLIE IN KAAPLAND

Ek was destyds in Kaapland woonagtig waar die vryheidsdrang ondanks die ongelukkige verloop van die Vryheidsoorlog ook nog bestaan het. Ek het my gehaas om die wydverspreide mense waar dié ook al te vinde mag wees in die Middellandse Karoo in 'n kommando te probeer organiseer. Nie eens die helfte wat gewillig was om te veg het geweers gehad nie. Maar gedagtig aan die wyse waarop ons in die Vryheidsoorlog onself aan wapens gehelp het deur dit bloot van die vyand te gaan afvat, het ek hulle tog aangesê om hul gereed te hou vir die opstand. Die enigste weg oop om voeling met ander rebellemagte te kry, was na die Noordweste waar genl. Maritz toe van Keimoes af met 'n inval in die rigting van Calvinia gedreig het. Teenoor hom het die regering troepe onder genl. Van de Venter op Calvinia saamgetrek en dit was my plan om hulle in die rug vanuit die suide aan te tas.

EINDE

Nog onder al die gespartel en gesukkel om 'n taamlike sterk

mag daarvoor in gereedheid te bring, begin die opstand oral in duie stort in die noorde en val Maritz terug op Suidwes. Ons moes weer wag en uiteindelik die pogings om in verbinding met ander te kom of dié met Maritz te handhaaf, opgee. Die rebellie het ineengestort. Elfduisend Afrikaners het die tronke van Koning George tot oorlopens gevul. Veterane soos die onvergeetlike Christiaan de Wet, eens die skrik vir die Britse magte in S.A. het in die tronk opgesluit gesit met 'n lang en

**Deur
J. A. Smith**

swaar vonnis. Die aanvallige held Christiaan Beyers moes ons op die klein plaaskerkhofjie buite Wolmaransstad begrawe.

Het S.A. 'n Beleid Oor Kommunisme ?

Mnr. F. C. Erasmus, minister van verdediging, het verlede Saterdag op 'n vergadering te Hopefield gesê dat dit nie die regering se beleid is dat die oorlog in Korea moet uitbrei nie. Die stryd moet tot Korea beperk bly, en solank Suid-Afrikaanse magte daar nodig is om die kommunisme in Asië te beveg, sal hulle daar bly.

Indien die oorlog tot Sjina uitbrei, sal die Suid-Afrikaanse magte in Korea teruggeroep word omdat die Unie geen nuwe oorlog begeer nie.

Ons verwys ons lesers na die volgende beleidsverklaring van die eerste minister, dr. D. F. Malan, op 25 Januarie in die volksraad:

„(Daar is) geen begeerte om kommunisme met die wapen uit te roei nie. Dit is onmoontlik om dit te doen. Ek gaan verder en sê dat as die wapen ooit opgeneem mag word, dit nie sal wees omdat hierdie of daardie land kommunisties is nie. Ek wil van die veronderstelling uitgaan, en ek dink dit is korrek, dat elke land sy eie ideologie en sy eie regeringsvorm self moet kies, sonder inmenging van ander lande. As Rusland of Sjina of 'n ander land kommunisties wil wees, laat hulle dit dan wees. Dit is hul reg. As die wapen ooit opgeneem

BRITTE HOOR AANGENAME DINGE VAN S.A. VERTEENWOORDIGER

Dr. A. L. Geyer, die Unie se hoë kommissaris in Londen, het verlede week by 'n geleentheid gesê dat Brittanje en Suid-Afrika nie genoeg van mekaar af weet nie en dat hulle „veral in hierdie gevaarlike tye moet saamstaan.” Met verwysing na die Unie se nywerheidsontwikkeling het hy gesê dat dit nie minder handel tussen Engeland en Suid-Afrika sal beteken nie.

„Ek sien inteendeel uit na 'n steeds toenemende handel.” Dr. Geyer het origens met lof gepraat van die Britse kapitaal en ondernemingsgees wat so 'n belangrike aandeel neem in die ontwikkeling van Suid-Afrika. Dr. Geyer was eens op 'n tyd hoofredakteur van 'n nasionale dagblad, en het voor sy aanstelling as hoë kommissaris in Londen dr. Malan in 1949 na die

waar ons na ons nederlaag in die Vryheidsoorlog gestaan het onder 'n wolk van die Britse politieke rigting. Dit herinner 'n mens aan die kortstondige vreugde oor wat ons tog beskou het as 'n mylpaal op die weg tot ontplooiende volkskrag soos ons dit gesien het in die eenwording van die vier state met Unie. En jy kom diep onder die indruk van wat gebeur het deur te lees hoe die volksdigter Totius in sy Trekkerswee daardie moment tipeer:

„Hy hoor die stap van die oorlogswa,
sy voete gedril vir die Uniefees!

Hy hoor 'n gesang van sy lippe
weerklink,
As hy bly en verruk uit die
feesbeker drink.
'n Hosanna gaan op uit die
kindermond
en die skare juig saam in die
vrolike stond.”

Dit was vervloë vreugde, verspilde kanse, oorlogswese gedril om in pas te marsjeer met Britse musiek.

ONTWAKING

Die rebellie teen Botha se imperialistiese partybeleid het eger 'n golf van nasionalisme oor Suid-Afrika laat ontstaan. Daar was verset soos in die geval van Beyers en Jopie Fourie tot die dood toe. Maar ook 'n ontwaking tot politieke heropbou. Die behoefte aan 'n organisasie wat nou langs die weg van politieke partymasjinerie moet optree, is sterker gevoel. In Kaapland stig skrywer hiervan in die distrik Aberdeen en iemand in Somerset-Oos se distrik op dieselfde dag die eerste twee Nasionale Party-takke, 6 September 1915. In Oktober vind die algemene verkiesing plaas en ons verower plaaslik die kiesafdeling Graaff-Reinet—Aberdeen en 26 ander setels in die Unie. Die begin was klein, maar die beginners vasberade.

Ons staan toe weer presies

REDAKTEUR

Ek is kort daarna aangestel as redakteur van Het Westen, Potchefstroom, toe die enigste nasionaalgesinde blad in Transvaal met egter gou gesterk is in die volksstryd teen Britsisme deur Ons Vaderland wat as hoofredakteur Harm Oost, neutvars uit die tronk weens sy deelname aan die verset, en dr. Johannes Grosskopf as assistent, ook uit Sy Majesteit se tronk, gekry het. In die Vrystaat het Die Volksblad as Nasionale orgaan verrys en De Burger in Kaapland kort daarna.

„Is genl. Botha nog republikeins? Wil hy ook 'n republiek in Suid-Afrika hê?” Met hierdie pertinente vraag op elke vergadering wat Tielman Roos, Chris van Veyeren en ek deur Wes-Transvaal op 'n politieke rondreis in 1916 hou, herhaal eersgenoemde die vraag uitdagend. Ek hou dit vol in my koerant. Die gemoedere het hooggeeloop. Die Botha-Smuts-party is op die verdediging gebring. Hulle moes

(Vervolg op bladsy 6 kol. 4.)

Londense Empire-konferensie vergesel waar dr. Malan sy republikeinse standpunt van voorheen, naamlik afskeiding van die Britse Ryk, afgelê het vir Britse vryheid binne die Statebond.

Sedert sy aankoms in Londen het dr. Geyer al telkens aangename dinge vir die Britte gesê. Een daarvan was dat 'n republiek in Suid-Afrika nie praktiese politiek is nie en dat voor-geenome Britse immigrant hulle gevolglik nie deur praatjies oor 'n republiek hoef te laat afskrik nie. Dit is opvallend dat Die Burger in die Sapa-Reuter-berig oor dr. Geyer se toespraak die gedeelte weggelaat het waarin hy na die „saamstaan” van die Unie en Brittanje verwys. Die blad water ook die vertaling van die Reuter-berig in dr. Geyer se verwysing na toekomstige handel af. Die oorspronklike berig lui, „I am looking forward to ever-increasing trade.” Die woorde „looking forward to” is veel sterker as die woordjie „verwag” wat Die Burger daarvoor gebruik. Die woordeboek se vertaling daarvoor lui: „(verlangend) uitsien na.” Ons meen dat dit nodig is dat die volk 'n juiste blik kry op die gedaante-verandering wat daar by sekere leiers van die H.N.P. sedert die Londense Empire-konferensie twee jaar gelede plaasgevind het. Dit is nie billik dat die volk deur verswygings en afwaterings van toesprake mislei word om te glo dat sy leiers nog 'n republikeinse rigting inslaan terwyl dit nie meer so is nie.

„Die tyd sal aanbreek dat die verhoogde pryse van voedsel nie deur iemand gedra sal word nie — wanneer die publiek sy verbruik sal inkort as gevolg van die hoë pryse”, het die onder-sekretaris van landbou, dr. M. S. du Toit, in Durban gesê toe hy die Suid-Afrikaanse Pluimvee-vereniging toespreek het.

Hy het gesê dat wanneer daar hoër pryse gevra word vir noodsaaklike voedselprodukte omdat ander produkte soos wol hoë pryse in die buiteland behaal, die voedsel buite bereik van die algemene publiek geplaas sal word.

Die waarskuwing van dr. Du Toit behoort ter harte geneem te word, ook in kringe buite die boerdery-bedryf. Die neiging bestaan oral om die verhoogde lewenskoste eenvoudig op die verbruiker af te wentel — vir die grootste deel van die salaris- en loontrekker wat niemand onder hom het om sy laste op af te skuif nie. Dit is 'n baie menslike neiging, maar ook 'n baie gevaarlike, want die draagkrag van die mens is beperk — veral as dit nog ondermyn word deur deskundige agitators.

Dat die grondslag van prysverhogings in die algemeen verkeerd is, blyk al dadelik uit die feit dat die verskillende diwidente van maatskappye wat noodsaaklike ware produseer, jaarliks groter word, soos al voorheen in ons blad aange- toon.

Verantwoordelikheid vir politieke berigte en kommentaar in hierdie uitgawe word gedra deur N. G. S. van der Walt en W. R. Laubscher, albei aan Groote Kerkgebou 703, Kaapstad.

„DIE O.B.” word gedruk deur Pro Ecclesia Drukkery, Stellenbosch, vir die eienaars en uitgewers: VOORSLAG (Edma.) Beperk, Groote Kerkgebou 703, Posbus 1411, Kerkplein, Kaapstad.

Die waarskuwing van dr. Du Toit behoort ter harte geneem te word, ook in kringe buite die boerdery-bedryf. Die neiging bestaan oral om die verhoogde lewenskoste eenvoudig op die verbruiker af te wentel — vir die grootste deel van die salaris- en loontrekker wat niemand onder hom het om sy laste op af te skuif nie. Dit is 'n baie menslike neiging, maar ook 'n baie gevaarlike, want die draagkrag van die mens is beperk — veral as dit nog ondermyn word deur deskundige agitators.

(Vervolg op bladsy 6 kol. 4.)

Waarsku Teen Hoër Pryse

Hy het gesê dat wanneer daar hoër pryse gevra word vir noodsaaklike voedselprodukte omdat ander produkte soos wol hoë pryse in die buiteland behaal, die voedsel buite bereik van die algemene publiek geplaas sal word.

Die waarskuwing van dr. Du Toit behoort ter harte geneem te word, ook in kringe buite die boerdery-bedryf. Die neiging bestaan oral om die verhoogde lewenskoste eenvoudig op die verbruiker af te wentel — vir die grootste deel van die salaris- en loontrekker wat niemand onder hom het om sy laste op af te skuif nie. Dit is 'n baie menslike neiging, maar ook 'n baie gevaarlike, want die draagkrag van die mens is beperk — veral as dit nog ondermyn word deur deskundige agitators.

Dat die grondslag van prysverhogings in die algemeen verkeerd is, blyk al dadelik uit die feit dat die verskillende diwidente van maatskappye wat noodsaaklike ware produseer, jaarliks groter word, soos al voorheen in ons blad aange- toon.

Verantwoordelikheid vir politieke berigte en kommentaar in hierdie uitgawe word gedra deur N. G. S. van der Walt en W. R. Laubscher, albei aan Groote Kerkgebou 703, Kaapstad.

„DIE O.B.” word gedruk deur Pro Ecclesia Drukkery, Stellenbosch, vir die eienaars en uitgewers: VOORSLAG (Edma.) Beperk, Groote Kerkgebou 703, Posbus 1411, Kerkplein, Kaapstad.

DIE O.B., WOENSDAG, 25 APRIL 1951

BODEMLOSE PUT

In 'n verklaring wat die Kaaplandse leier van die Ossewabrandwag, dr. F. D. du Toit van Zyl, verlede week uitgeleek het, lê hy die baie logiese stelling neer dat die Westerse moondhede in Korea nie teen kommunisme veg nie, maar toevallig teen kommuniste omdat laasgenoemde agressors is. Dr. Van Zyl het verder aangetoon hoe daar inderdaad ook nie teen agressie geveg word nie omdat Sjina tog ook tot agressor deur die V.V.O. verklaar is, maar MacArthur ontslaan is juis omdat hy ook stappe teen Sjina bepleit het. (Ons eie Minister van Verdediging het verlede week verklaar dat die Unie sy magte in Korea sal terugroep indien die oorlog tot Sjina uitbrei.) „Wat maak Suid-Afrikaanse troepe dan in Korea?” het dr. Van Zyl heel tereg gevra. Sedert bovermelde verklaring in Die O.B. verskyn het, het ook Die Burger in 'n buitelandse oorsig verklaar dat die toestand in Korea „by die dag gekker word.” Die blad toon aan hoe die leiers van die Verenigde Volke se militêre magte die Kommuniste nou al moet uitdaag om 'n groot offensief van stapel te stuur omdat hierin die enigste metode lê om tot 'n mate met die agressors af te reken — hulle agtervolg, mag hulle op grond van politieke beleid nie doen nie. Waar dit die toestand is, spreek dit vanself dat die Kommuniste steeds die hef in die hand sal hou.

MACARTHUR

Intussen het ook genl. MacArthur sy standpunt voor die Amerikaanse Kongres uiteengesit. Dit is duidelik dat hy nie in terme van agressie dink nie, maar van bekamping van die kommunistiese bedreiging. „Die kommunistiese bedreiging is wêreldwyd in omvang. Sy geslaagde vooruitgang in een gedeelte dreig om elke ander gedeelte te vernietig,” is die generaal se stelling. Daarom beveel hy aan dat 'n vlootblokkade teen Sjina deurgevoer en dat die beperkinge op die nasionale Sjinese op Formosa opgehef moet word sodat hulle 'n bedreiging vir die Sjinese Kommuniste vanaf die suide kan word. Die generaal het verder die mening uitgespreek dat Sjina reeds al sy kragte in die Koreaanse stryd gewerp het en daar dus geen groter gevaar kan ontstaan deur hom in sy eie nes aan te val nie. Of genl. MacArthur reg is in sy oordeel sal wel van belang wees indien die V.V.O. besluit om sy advies te aanvaar en die oorlog tot Sjina uit te brei. Maar verkeerd of reg, die huidige posisie kan nie gehandhaaf word nie. Die Weste en ook Suid-Afrika kan nie bekostig om kosbare lewens in hul duisendtalle op te offer in 'n stryd wat nêrens heen lei en per slot van sake ook geen beginsel raak nie. As agressie maar net bekamp word waar die skuldige klein is, maar deur die vingers gesien word waar die agressor groot is, is optrede selfs nie eens van soveel waarde dat dit die kommunistiese agressie elders in die wêreld kan afskrik of die moraal van bedreigde volkere kan verstewig nie. Dit word dan die mees nuttelose opoffering wat bedink kan word, en in daardie geval sal dit die plig van ons regering wees om geen verdere lewens in die bodemlose put van Korea te gooi nie.

BRITTANJE

Maar daar is 'n saak van veel groter belang vir die Unie. Die ontslag van MacArthur en die kleitrappery in Korea is regstreeks te wyte aan die Britse tweeslagtige beleid teenoor die kommunisme. Brittanje was die eerste wat hom gehaas het om die hand van vriendskaplike erkenning uit te reik aan die kommunistiese rebelle-bewind in Peking. Dit was Brittanje wat voortgegaan het om olie en ander oorlogsbenodigdhede aan Sjina te verskaf nadat Amerikaanse bloed al in Korea gevloei het. Dit is ook Brittanje wat 'n beleid teenoor anti-kommunistiese Spanje volg en op ander afdwing wat maak dat kommunistiese wortels alweer in daardie land begin indring. Dit is ook Brittanje wat saam met sy verdwaasde wapenbroer Frankryk nog steeds in die pad van Duitse herryenis staan. Dit is Brittanje wat nog steeds kommunistiese elemente aan die boesem vasdruk in sy eie administrasie en oorlogsnwyerhede. Die gevalle Fuchs en Pontecorvo was maar net die simptome van 'n kwaad wat nog steeds geduld word, en nie die kwaad self wat verwyder is nie.

Dit is Brittanje wat met halwe en oud-kommuniste in sy belangrike departemente van oorlog en verdediging sit. En so hopeloos word die Britse toestand in Amerika beskou dat in daardie land geglo word dat selfs al sou Churchill die bewind oorneem, daar geen noemenswaardige verandering in Brittanje se buitelandse beleid sal kom nie. Trouens, dit is reeds van baie betroubare kant berig dat Churchill inderdaad self te vinde is vir 'n versoeningsbeleid teenoor Rusland.

Wanneer die Weste opgeskep sit met so 'n lompe las, is dit heeltemal verstaanbaar dat daar in Korea nie voor- of agteruit gegaan kan word nie. Maar wat nie so verstaanbaar is nie is waarom 'n nasionale regering juis teenoor so 'n Brittanje en op so 'n tydstip die bande met die Brite Ryk hegger maak in plaas van losser. Besef ons regering waarheen Suid-Afrika kan tuimel wanneer hy ekonomies en militêr vasgekoppel word aan 'n land wie se instink vir selfbehoud so 'n laagtepunt bereik het?

Van Die Os Op Die Esel

Deur Sybrand

Pensioene vir Parlementslede

Ek verneem dat verteenwoordigers van al die politieke partye wat in die parlement verteenwoordig word tans weer bedrywig is met die oog op die instelling van 'n pensioenskema vir parlementslede. Dit is nie die eerste keer dat pogings aangewend word om so 'n skema in werking te stel nie. Lede van vorige parlementslede van die Unie het reeds heelwat aanvoerwerk in hierdie verband gedoen. Maar altyd tevergeefs. Ek weet nie of die pogings wat tans aangewend word met sukses bekroon sal word nie.

Daar word, in ieder geval, voorgestel dat lede minstens twaalf jaar lank parlementslede moes gewees het voordat hulle op pensioen sal kan aanspraak maak. En dan slegs as hulle nie meer lid van die parlement is nie.

Miskien mag ek oorgehaal word om toe te gee dat parlementslede maar vir hulle 'n pensioenfonds mag opbou. Maar dan moet hulle dit self opbou en nie verwag dat die belastingbetalers daartoe moet bydra nie. Ek hoop dat die minister van finansies oor hierdie punt met my saamstem. Die arme belastingbetaler gaan reeds gebuk onder die ondraaglike las van die stygende lewenskoste. En dit sou darem ironies wees as die mense wat hy na die parlement gestuur het om sy las vir hom te verlig — nie alleen geen verligting aanbring nie, maar boonop die las swaarder maak deur pensioene vir hulleself ook nog op sy skouers te laai.

Maar om heeltemal eerlik te wees moet ek beken dat ek nie daarvan hou dat parlementslede pensioene moet kry nie. Lidmaatskap van die parlement behoort deur die betrokke persoon beskou te word as 'n hoë roeping en nie as 'n beroep nie. En as 'n man pensioen kry na twaalf jaar se diens lyk dit darem al te veel asof hy 'n beroep beoefen het vir wins en nie 'n hoë roeping vervul het nie!

Is Strydom se Mond Gesnoer?

Sedert die politieke medewerker van ons blad — in 'n artikel wat 'n paar weke gelede verskyn het — my aandag op die saak gevestig het, het ek ook in ander koerante gelees dat die Koukus van die Herenigde Nasionale Party opdrag gegee het aan sy lede om uit te skei met propaganda vir die republiek. Die feite skyn te wees dat, op aandrang van dr. D. F. Malan, H.N.P.-lede belet is om toesprake te hou waarin hulle pleit vir 'n republiek en waarin Suid-Afrika se uiteindelijke uittrede uit die Britse Statebond in die vooruitsig gestel word. Dit beteken dat die republikeine in die H.N.P. stom gemaak is.

Ek het dadelik begin wonder wat mnr. J. G. Strydom, leier van die H.N.P. in die Transvaal, se houding gaan wees. En ek het die koerante dopgehou vir Strydom-toesprake om uit te vind of mnr. Strydom gaan swyg of praat oor die republiek. Ek weet nie of ek sleg gekyk het nie, maar ek het vir 'n week-of-wat geen Strydom-toespraak in 'n koerant gesien nie. En toe sien ek 'n berig in Die Transvaler van 'n toespraak wat mnr. Strydom op

Potchefstroom gelewer het. Dit is 'n goeie toets, het ek by myself gedink, want as daar een plek in die Transvaal is waar mnr. Strydom met reg verwag kan word om oor die republiek te praat dan is dit Potchefstroom. Ek het die toespraak, soos berig in Die Transvaler, noukeurig deurgelees. Mnr. Strydom het nie 'n woord oor die republiek gesê nie; hy het nie eers daarna verwys nie.

Dit mag bloot toevallig wees dat mnr. Strydom niks gesê het oor die republiek op Potchefstroom nie. En dit mag wees dat hy môre of aanstaande week 'n pragtige republikeinse toespraak op een of ander plek gaan afsteek. Hy mag dit doen. Maar mnr. Strydom sal my sekerlik nie kwalik neem nie as ek beken dat die suspisie by my opkom dat hy doelbewus geswyg het oor die republiek omdat sy mond gesnoer is deur dr. Malan en die partykookus.

Ek sal voortgaan om die koerante dop te hou vir Strydom-toesprake en sodra mnr. Strydom oor die republiek praat sal ek dit in hierdie kolomme aankondig. Dit is 'n belofte.

Neurotiese Koeie

Die meeste mense het al gewoond geraak daaraan dat geleerde mensekenners deesdae al meer en meer die psigo-analitiese metode gebruik om die menslike wangedrag te verklaar of te verskoon. Vir elke misdadig is daar 'n verklaring of 'n verskoning. Blykbaar het misdaad nou 'n krankheid geword; die misdadiger 'n pasiënt; en behoort tronke eintlik hospitale te wees.

As 'n man sy vrou en kinders mishandel dan is dit sy ouers se skuld. Want hulle het hom heel waarskynlik in sy kinderjare belet om sy speelgoed stukkend te breek en nou moet hy in sy grootmansjare sy vrou en kinders stukkend breek. Die dief wat steel soek glo maar net om 'n onderdrukte drang te bevredig. En so gaan dit aan.

Hierdie soort verskoningsoekery en goedpraterij van kwaad en misdaad is erg genoeg wanneer dit ten aansien van mense toegepas word. Maar dit word warrempel ook nou na die diere-wêreld uitgebrei. In Amerika is daar deesdae ook neurotiese koeie! Die geleerde koeie-kenners verklaar dat elke trôp beeste 'n koningin-koeie het. En die kompetisie om koningin te wees is glo baie sterk onder die koeie. Dit gebeur dat die arme koeie wat uitsak in die kompetisie vreeslik sleg daaroor voel. Soveel so dat hulle dan neuroties word, en — dit is glo eintlik die belangrike punt — hulle melk begin opdroog! Nou weet die melkboere. Sodra die koeie begin opdroog moet hulle dadelik 'n nuwe skoonheidskompetisie in die koeistal begin organiseer.

Die Man Wat nie Sy Verjaardag Kan Vier Nie

Ek het onlangs 'n berig in die koerante gelees waaroor ek nie kon lag nie. Die berig lui dat Maurice du Plessis, die eerste minister van Quebec, in die ongelukkige posisie verkeer dat hy nie sy verjaardag kan vier nie, want . . . hy verjaar op 20 April en soos die herrie

dit wil hê, is 20 April Adolf Hitler se verjaardag.

Ek is miskien baie dom, maar ek kan nie verstaan wat Hitler se verjaardag te doen het met die viering van die Eerste Minister van Quebec se verjaardag nie. Al is die geboortedatums van die twee manne dieselfde dan verstaan ek nie wat die Eerste Minister belet om sy verjaardag te vier nie. Hitler kan hom tog nie belet om dit te doen nie — hy is lankal dood en begrawe.

Sou die Eerste Minister en die inwoners van Quebec se haat teen Hitler en die Duitse volk dan nog steeds so groot wees dat die Eerste Minister onwillig is om sy eie verjaardag te vier as dit toevallig saamval met Hitler se geboortedag? As dit die geval is dan beskou ek dit as betreurenswaardig. Die inwoners van Quebec, net soos alle ander deelhebbers aan die westerse beskawing, moet broederhaat uit hul harte verban. Dit is nou die tyd dat die Kanadese en die Duitsers — alle beskaafde volke — hulle sal verenig in hul haat teen die verskriklike kommunistiese bedreiging uit die Ooste. Wat sou daarmee verkeerd gewees het as die heer Du Plessis sy verjaardag gevier het en bv. by die geleentheid sou gesê het: „Adolf Hitler en ek het twee dinge met mekaar gemeen. Ons is op dieselfde datum gebore en net soos hy, is ek ook vasberade om die kommunistiese wêreldgevaar met al die mag tot my beskikking te beveg.” Sou dit verkeerd gewees het? Ek glo nie. Sou die paar vriendelike woorde nie 'n soet druppel vir die Duitse volk gewees het nie? En sou dit nie goeie taktiek gewees het van 'n oorwinnaar wat graag die steun van sy verslane vyand vir 'n nuwe oorlog wil verkry nie? Dis darem hoog tyd dat die westerse oorwinnaars effe uit hul pad gaan om vriende te maak met die westerse veroverdes — want die twee moet in die komende oorlog bondgenote wees.

Schuman-Plan Goedgekeur

Tegnici en diplomate het verlede week die Schuman-plan, waarvolgens die steenkool- en staalbedrywe van Wes-Europa verenig word, goedgekeur. Dit moet nou deur die onderskeie parlementslede van die ses deelnemende lande, te wete Wes-Duitsland, Frankryk, Holland, België, Luxemburg en Italië, bekragtig word.

Helpmekaar Se Adres

Die adres van die Helpmekaarvereniging van wie daar onlangs 'n oproep om fondse vir studiebeurse uitgegaan het, is Groote Kerkgebou 903, Kaapstad.

Uitvaart van 'n „Grondwet“

HUIDIGE TOESTAND IS VIR ALMAL ONHOUDBAAR

Nou het ons s.g. „Grondwet“ nog 'n klap gekry. Dis 'n ou, ou storie. Die regering van die oomblik gaan verder as wat die opposisie van die oomblik raadsaam ag. Die opposisie klem hom tevergeefs aan die nie-hestaande stut van die „Grondwet“ vas. Die opposisie dreig dan met groot gebaar o.a. om die grondwet so gou moontlik te verander, 'n dreigement wat presies solank duur as wat die opposisie nog nie regering word nie.

TIEN JAAR GELEDE

Tien jaar gelede was dit die Veldmaarskalk se regering wat allerlei onbesonnenhede onder die dekmantel van noodtoestande begaan het en dit het dr. Malan indertyd genoop om hom sterk oor ons „demokratiese“ stelsel uit te laat. Van sy luitenant het nog kwaaiër gepraat. Daar was sprake van 'n ander stelsel. Wat baat die „vryhede“ van ons Britse erfgoed as jy dit slegs van die binnekant van 'n interneringskamp beskou, waar jy sonder verhoor geland het? So het die Afrikaner toe tereg redeneer.

TANS

Intussen het die opposisie die regering geword en nou kla die erfopvolger van die Veldmaarskalk oor die vryhede wat dr. Malan homself met ons skielik-

heilige grondwet veroorloof. Die situasie bevat tans een nuwe element: die leerstuk dat onder ons stelsel, die parlement oppermagtig in die hele staatsmasjiën is, m.a.w. dat die party wat regeer aan niks gebonde is nie, kry nou vaste, juridiese beslag. Heeltemal tereg ook. Want so staan die posisie. Nou is dit weer adv. Strauss wat met wysiging van die grondwet dreig. Hy wil dan weer sekere regte laat verskans.

DIE SIRKELGANG

Hier het ons nou 'n uitstekende voorbeeld van ons staatkundige kinderspel. Binne 'n dekade was albei groot blanke groepe ernstig ontsteld oor die magte wat die regering van die

Adv. Strauss ook nie. Hy stel net nog 'n nuttelose verskanste bepaling in vooruitsig.

ONS REGERING SE STANDPUNT

Maar, so word deur die regering gesê, hulle voel tog vir die Suid-Afrika-wet, en sal dit nie somer heelhuids in die snippermandjie gooi nie.

Dit mag wees. Dog die volgende regering mag anders daarvoor voel en SO GOU 'N REGERING VAN DIE OOMBLIK DINK, HETSY TEREG OF VERKEERDELIK, DAT SEKERE WETGEWING PASSEER MOET WORD IS DAAR GEEN MAG TER WERELD NA WIE HY VERDER HOEF OM TE SIEN NIE. Sy eie besluit is finaal en aan geen goedkeuring onderworpe nie. Hy kan besluit om aan die Kiesafdeling Kasteel 150 volksraadslede te gee en niks aan enige ander nie.

Die tydelike simpatie, of gebrek daaraan, by die regering van die oomblik ten opsigte van die verskansing van grondwetlike bepalings verander geensins aan die feit dat die huidige posisie vir blanke en nie-blanke, vir Boer en Brit, onhoudbaar is nie.

„SOEWEREINITEIT“ VAN DIE VOLK

Dr. Malan sê, miskien tereg, dat die volk hoër as die parlement staan, eintlik soewerein is. Maar praktiese gespreke bestaan uit die kiesers, en solank hulle gelede willekeurig deur die regering van die dag ingekrimp of uitgebrei kan word, net solank sal die soewereine volk maar die newe-produk van die regerende party wees.

WAT DINK DIE VOLK?

Aangenome egter dat die kiesers wel die volk is, wie kan ooit vasstel wat die volk oor 'n maatregel dink? Verskans agter die Verenigde Party-koerante en die Verenigde Party-propaganda sal talle kiesers wat bv. die kleurwetgewing goedkeur, nooit hulle goedkeuring boekstaaf nie. In die parlement self word in elk geval nie oor die maatregel gestem nie, maar vir of teen 'n party. Begrawe in die moeras van partyskappe lê vermoedelik iewers 'n volkswil, maar hoe die ding daaruit sien, weet niemand nie en wat hy oor 'n maatregel dink, berus op gissings.

ONS VRA HERVORMING

Al uitweg is hervorming op 'n ingrypende skaal in die rigting van die grondwet van die Verenigde State. Die konsep-grondwet van die Eenheidskomitee het hierdie rigting ingeslaan. Dit behoort die steun van alle betrokkenes in albei die groot partye weg te dra. Dit kan sekerheid en rus skep in gemoeidere wat om goeie of slegte redes ontsteld geraak het. 'n Paar woordsake kan as volg gereël word:

(1) Aan 'n hoogste hof word die reg gegee om fundamentele punte in die grondwet te beskerm.

(Vervolg op bladsy 5 kol. 5.)

MacArthur-Geval Stel Neurenberg Aan Kaak

Die optrede van die Amerikaanse president teen die opperbevelhebber in Korea, genl. Douglas MacArthur, het nie net militêre en politieke betekenis nie. Sowel in Amerikaanse as in Britse regeringskringe is 'n sekere beginsel beklemtoon as „tradisioneel“ wat dan op die spel sou wees. Hierdie beginsel is naamlik dat 'n offisier onderworpe is aan die gesag van die politieke bestuur van die land.

REGTE EN PLIGTE

In sy verklaring oor MacArthur se ontslag het president Truman die generaal lof toegeswaai as synde „een van ons grootste bevelhebbers, maar“, het hy daaraan toegevoeg, „senior offisiere moet regeer word deur die beleide en opdragte wat aan hulle uitgereik word.“

In die Britse laerhuis is die beginsel nog sterker onderstreep. Die minister van buitelandse sake, Herbert Morrison, het gesê:

„Die Britse regering het nog steeds gestaan vir die onderworpenheid van die militêre aan die politieke. Dit is duidelik dat die Amerikaners dieselfde vertolking aan die verhouding gee.“

Hieraan het die opposisie-leier, Winston Churchill, toegevoeg:

„Die Konserwatiewe Party stem saam met die tradisionele opvatting dat konstitusionele en burgerlike gesag die optrede van militêre bevelhebbers beheers.“

SELFVEROORDELING

As dit nie die bevoegdheid van 'n offisier is om hom uit te spreek oor oorlogsbeleid nie — die ding waarvoor MacArthur tans gestraf is — dan kan hy ook geen verantwoordelijkheid aanvaar vir die verklaring en deursooiing van 'n oorlog deur sy politieke owerheid nie.

Die Geallieerdes het tans teruggedra tot hierdie beginsel wat as „tradisioneel“ beskryf word. Die teregstelling van Duitse generaals te Neurenberg was dus 'n afwyking van die tradisie sowel as die reg. Die hernude belydenis deur die Westerse Geallieerdes van hierdie tradisionele beginsel is dus terselfdertyd 'n veroordeling van die Neurenbergse proses en bevestig maar net die stelling dat Neurenberg geen regsproses was nie maar 'n skaamtelose wraakfees waarby die reg as 'n deursigtige bedekking omgehang is.

Israel As Model Vir Wêreldstaat

Die beweging vir federale wêreldregering het so pas sy vierde kongres gehou in Rome. Die beweging streef 'n wêreldregering na wat konstitusioneel saamgestel moet wees met 'n wetgewende liggaam wat wette kan maak vir die hele wêreld, 'n geregtelike liggaam en 'n uitvoerende liggaam — laasgenoemde sterk genoeg om die wette met mag toe te pas.

Volgens 'n berig in die Jewish Herald is die „Stigting vir Wêreldregering“ — 'n fonds wat met 'n skenking van 'n miljoen dollar geloods is — tans besig om ondersoek in te stel in hoever die ondervinding en oprigting van die staat Israel as model kan dien vir wêreldregering.

MAAR NET 'N GRAP GEMAAK

'n Verteenwoordiger van die Unie in die buiteland wat die nuwe propaganda wat deur regeringsmondstukke vir binnelandse konsumpsie versprei word, wou napraat, is voorverlede week al gou gedwing om sy woorde in te sluk.

Sedert die afgelope maande, nadat dr. Malan lidmaatskap van die Britse Empire as regeringsbeleid neergelê het, het koerante van die H.N.P., onder wie Die Burger, probeer bewys dat die Britse Statebond nie meer Brits is nie. Omdat daar dan soveel miljoen Indiërs en soveel miljoen naturelle in die Statebond is, daarom is die Britte eintlik maar net 'n minderheid in die Statebond en mag ons nou nie meer praat van die „Britse Statebond“ nie, so is betoog.

Dit is duidelik dat hierdie redenasië bedoel word om die republikeinse Afrikaner van sy republikaanisme te speen. Trou-

ens, Die Burger het dan ook uitdruklik gewaarsku dat as daar voortgegaan word om van die „Britse“ Statebond te praat, dit die loue en neutrale elemente se houding in vyandigheid teenoor die Statebond kan verander.

'n Suid-Afrikaner, dr. L. van Schalkwyk, voorsitter van die V.V.O. se maatskaplike komitee, het hierdie stelling in Genève probeer napraat, maar die reaksie daarop was blykbaar so kwaai dat hy homself verplig geag het om die volgende dag 'n verklaring te doen dat hy maar net 'n grap gemaak het.

Waar u ook mag wees

Kommando

—die gewildote

Suid-Afrikaanse sigaret

TARIEF VIR GEKLASSIFISEERDE ADVERTENSIES:

Huishoudelike Kennisgewings:

(Verloving, huwelik, geboorte, sterfgeval, in memoriam, gelukwensing, ens.) 1d. per woord; minimum 2/6 per plasing. Vooruitbetaalbaar. Vir herhalings 25 pst. afslag.

Handelsadvertisies:

Eerste plasing 2d. per woord. Vir herhalings 25 pst. afslag.

Intekengeld op „Die O.B.” (verskyn weekliks): 12/6 per jaar of 6/3 per 6 maande. Vooruitbetaalbaar. Stuur advertensiegeld, bestellings, en intekengeld na VOORSLAG (EDMS.) BPK., Posbus 1411, Kaapstad.

WIE KAN HELP

WIE KAN HELP. Vriende in Die O.B. van 7 Maart het ek geadverteer vir finansieële hulp. Geen aanbod gekry. Vriende ek is eerlik. Het u hulp so dringend nodig. Vra 20 of 30 persone om my elk £10 vir termyn 10 jaar te leen. Kan 5 persent rente per jaar betaal. Sal rente elke jaar aanstuur. Asseblief!! Korporaal, Posbus 1411, Kaapstad. 25/4/1

RADIO

LOUW EN LOUW, die Beroemde Radio-ingenieurs, Stasieweg, PAROW, verkoop en herstel Radio's en Elektriese Toestelle. Geregistreerde Elektrisiëts-aannemers. Poon 9-8435

TE KOOP

Spinwiel met stel nuwe kamme. — Doen aansoek by — Kommandante A. M. Jeppe, Chamberlainstraat, 120, Woodstock. 4/4/1B

SWART AUSTRALORP KUIKENS, waarop u trots kan wees en daar is geen rede waarom u hulle nie almal groot sal maak nie. Kry hulle net teen £6/10/- k.m.b. van E. BOTHA, Bus 1128, Bloemfontein. 31/1/17B

'n Uitrusting

Om Mee

Te Spog

VAN

Steyns

Parow

MEDISYNE

GESONDHEID is u regmatige erfenis, oortuig u self deur ons behandelings te gebruik en u kwaal te ontwortel, skryf, inligting gratis, Boeregenesmiddels, Posbus 4272, Johannesburg. B/1/9/49

Voor u alle hoop van genesing laat vaar, en u aan die ergste onderwerp skryf, dan vir oulase, raadpleeg Die Boerevrou, Bus 7559, Johannesburg. (Nr.1) 1/9/49

GRYSHARE

GRYSHARE, skiffers, ou voorkoms, onnodig. Oortuig u self deur **GRYSHARWONDER** die jongste kunsmatige wêreldwonder, haar en kopvel voedingsmiddel te gebruik, skadeloos, kleurstofvry, 5/- per bottel, geld met bestelling. — Boeregenesmiddels, Posbus 4272, Johannesburg. D/1/9/49

Antigrys kunsmatige haar, kopvel voeding. Herstel gryshare en baard binne een maand tot natuurlike kleur, of geld terug. Geen kleurstof. 5/6 Per bottel, posvry. Kontant met bestelling. Die Boerevrou, Posbus 7559, Johannesburg. F14/6/50

MEUBELS

MEUBELS. — Beter meubels teen billiker pryse Babawaentlies, stootkarretjies, driewiele, linoleums, tapyte, ens., ook altyd in voorraad. Geen Katalogus. Meld waarin u belangstel. — **VISSEMEUBELS**, Langstraat 179, Kaapstad. 3/12/11

VERVOERDIENS

Vir algemene karweiwerk en ook vervoer van mense tree in verbinding met

J. A. STRAUSS

Posbus 64 - - Telefoon 9-8355
PAROW

Teken in op DIE O.B.!

Suid-Afrika is vandag 'n Koninkryk onder 'n Britse koning:

DIE O.B. veg vir 'n Republiek onder 'n Afrikaanse President.

DIE O.B.

- Verwerp die Partystelsel wat die volk verdeel en veg vir die Partylose Eenheidstaat.
- Verwerp verteenwoordiging deur handlangers van politieke partye en veg vir regering deur vrye volksverteenwoordigers en deskundige beroepsverteenwoordigers.
- Verwerp die Kapitalisme en veg vir 'n Afrikaner-volkseconomie.
- Verwerp die politieke, maatskaplike en ekonomiese integrasie van die nie-blanke en veg vir territoriale apartheid.

DIE O.B. wil 'n vrye, eensgesinde, en welvarende S.A. bou.

DIE O.B. se ideaal is ook u ideaal. Help om dit te verwesenlik.

Intekenvorm

Neem asseblief my naam op as intekenaar op „Die O.B.” tot ek u in kennis stel om toesending te staak.

Hierby ingesluit vind u die bedrag van.....
.....vir die eerste.....maande.

NAAM.....
(Naam en Adres in Blokketters)

POSADRES.....

Handtekening.

Intekengeld: 12/6 per jaar of 6/3 per halfjaar.

Voeg asseblief Kommissie by plattelandse tjeks.

Juweeltjies uit Hansard

Dit kos die volk 'n hele boel geld om die parlement aan die gang te hou. Die koste kom neer op ongeveer £3 per woord wat daar gepraat word. Wat die volk voor betaal, is die volk geregtig om te geniet. Hieronder volg nog 'n paalement uit Hansard:

DIE MINISTER VAN VERVOER: Mnr. die Speaker, mag ek daarop wys dat agb. lede aan die anderkant van die Raad dikwels die Nasionale Party beskuldig het dat hy onder die beheer staan van Naziisme . . .

MNR. LAWRENCE: Ek het dit nie gesê nie.

DIE MINISTER VAN VERVOER: . . . dat hy 'n pion is van Hitler, 'n uitdrukking wat die agb. lid vir Soutrivier (mnr. Lawrence) self gebruik het en ek meen dat dit nou enigszins kinderagtig is dat die agb. lid vir Soutrivier op hierdie stadium na wat hy in hierdie Raad gesê het en na wat toegelaat is in hierdie Raad 'n punt van orde opper.

MNR. BARLOW: Mnr. die Speaker, mag ek op 'n punt van orde u daaraan herinner dat u drie dae gelede my uit orde gereël het omdat ek na twee agb. lede aan die anderkant as Nazis verwys het. Mag ek u daaraan herinner, meneer, dat daar altyd in hierdie Raad beslis is dat as die party aangeval word, dan beteken dit die party in die Parlement.

AGB. LEDE: O, Nee!

MNR. BARLOW: Mag ek u daaraan herinner, meneer, dat die agb. Minister van Vervoer dit netnou self gesê het. Hy het geargumenteer dat ons dit gedoen het. Wel, as ons dit gedoen het, maak twee verkeerdens nog nie een regte ding nie, en nou kritiseer die agb. lid die Speaker, omdat hy dit nie uit orde gereël het nie. Hy sleep nou die Speaker in, die hoogste waardigheidsbeker in die land. As iemand 'n verklaring maak teen 'n party in hierdie Raad, beteken daardie party die mense wat in die Raad sit. Dit is herhaaldelik bepaal deur Speakers.

DIE SPEAKER: Ek dink dat die agb. Minister nie 'n toespraak moet hou waarin hy 'n refleksie werp op agb. lede nie.

DIE MINISTER VAN ARBEID: Die „Anglo-American Corporation” het selfs sover gegaan om 'n bestuurder van die Verenigde Party aan te stel.

MNR. LAWRENCE: Mnr. die Speaker, ek vra vir u in alle billikheid of in bestaande omstandighede, ek 'n vraag mag stel aan die agb. Minister. Ek wil graag weet of ek deur u, mnr. die Speaker, mag vra dat die Minister daardie beskuldiging moet terugtrek.

MNR. W. C. DU PLESSIS: Watter beskuldiging?

MNR. LAWRENCE: Dat die party 'n aanhangsel is van die „Anglo-American Corporation.”

DIE SPEAKER: Ek glo nie dat dit terugtrekking vereis nie. Ek het slegs die Minister gewaarsku dat hy geen refleksie moet werp op enige lid van hierdie Raad nie. Die Speaker ken geen partye nie.

MNR. LAWRENCE: Mnr. die Speaker, as u my sal vergun — ek weet dat u dit sal doen — wil ek dit sê, dat ek dink dat dit duidelik is dat as 'n party of 'n groep aangeval word, dan word enige individu wat vereenselwig kan word met daardie groep, as behorende tot die groep, ook aangeval. Dit is 'n stelling wat deur die houe neergelê is in die geval van B. K. Long teen „Die Burger.”

DIE SPEAKER: Dit was nie in hierdie Raad nie.

MNR. LAWRENCE: Ek beweert dat dit ook in hierdie Raad moet geld. Dit is vergeefs dat

die agb. Minister sê dat hy die party aanval en derhalwe nie agb. lede van die Raad aanval nie. Ek word daarop gewys dat die hele basis van die parlementêre stelsel regering deur die party is, die regering deur die party en die opposisie deur die party. As daar derhalwe verwys word na 'n party, dan lyk dit vir my die onvermydelike gevolgtrekking dat die individuele lede van die party daardeur geraak word en ek vra dat die agb. Minister dit moet terugtrek.

DIE SPEAKER: Mag ek daarop wys dat die Speaker geen partye ken nie. Hy ken alleen lede van die Raad en as daar 'n refleksie gewerp word op 'n lid sal dit die plig wees van die Speaker om die lid wat die refleksie maak te vra om dit terug te trek. Ek herhaal dat die Speaker geen partye ken nie.

MNR. ABRAHAM: Mnr. die Speaker, ek staan op op 'n punt van orde. Die agb. lid vir Hospitaal (mnr. Barlow) het gesê dat lede wat aan hierdie kant van die Raad sit 'n klomp leuenaars is.

DIE SPEAKER: Orde; Sal die agb. lid vir Hospitaal sê of hy daardie woorde gebruik het?

MNR. BARLOW: Nee, mnr. die Speaker, ek het die volgende gesê. U het aan my gevra om te herhaal wat ek gesê het en ek sal dit herhaal. Ons beweer dat as julle sê dat een van ons manne in die diens is van Oppenheimer, dan is julle 'n klomp leuenaars.

DIE SPEAKER: Die agb. lid moet dit terugtrek.

MNR. BARLOW: Wat moet ek terugtrek?

'N AGB. LID: Dat ons 'n klomp leuenaars is.

DIE SPEAKER: Die agb. lid moet dit terugtrek.

MNR. BARLOW: Moet ek terugtrek wat hulle gesê het?

AGB. LEDE: Jy het dit gesê.

MNR. BARLOW: Het die agb. lid die reg om te sê dat mnr. Oppenheimer of sir Ernest Oppenheimer mense aanstel om oor my die baas te speel? Ek sê dat dit 'n leuen is.

DIE SPEAKER: Die agb. lid moet dit terugtrek.

MNR. BARLOW: Mnr. die Speaker, sê vir my wat ek moet terugtrek.

DIE SPEAKER: Die woord „Leuenaars.”

DIE MINISTER VAN JUSTISIE: Dat die lede aan hierdie kant leuenaars is.

DIE SPEAKER: Dat die lede aan Regeringskant leuenaars is. Sal die agb. lid dit terugtrek.

MNR. BARLOW: Ek het dit nie gesê nie.

AGB. LEDE: Jy het.

MNR. BARLOW: Ek het gesê dat as agb. lede sekere dinge gesê het, dan sê ek dat hulle . . .

DIE SPEAKER: Orde! Dit is baie moeilik vir my om te hoor.

MNR. LAWRENCE: Mnr. die Speaker, ek het verstaan dat die agb. lid vir Hospitaal hierdie opmerking gemaak het dat as agb. lede . . .

AGB. LEDE: Nee, nee.

DIE SPEAKER: Sal die agb. Minister aangaan?

DIE MINISTER VAN ARBEID: Mnr. die Speaker, hierdie tussenspel het vir my 'n

kans gegee om weer asem te skep. Ek het gesê dat die „Anglo American Corporation” 'n bestuurder van die Verenigde Party aangestel het.

MNR. LAWRENCE: Dit is nie waar nie.

DIE MINISTER VAN ARBEID: Ek praat van die aanstelling van dr. Van Biljon en volgens die verklaring van agb. lede aan daardie kant van die Raad toe die aanstelling oorspronklik gemaak is, is dr. Van Biljon aangestel as bestuurder van die Verenigde Party. Nou sê ek in die verbygaan . . .

'N AGB. LID: Dit is nie waar nie.

DIE MINISTER VAN ARBEID: . . . dat ek sien dat die „Anglo-American Corporation” ook 'n pos aangebied het aan mnr. Marshall Clark. Ek wil graag vandag voorspel dat mnr. Marshall Clark binnekort medebestuurder van die Verenigde Party sal wees.

DIE SPEAKER: Die agb. Minister moet terugkeer na die wetsontwerp.

Skotte Gee Klip Terug

Die kroningsklip wat op Kersdag uit Westminster-abdy deur lede van 'n Skotse vryheidsbeweging verwyder is, is verlede week aan 'n ou Skotse abdy uitgelewer waar Britse polisie beslag daarop gelê het. Daar word van Skotse kant nog gehoop op 'n kompromis oor die plek waar die klip voortaan gehou sal word.

Die Britse departement van justisie het aangekondig dat geen stappe teen die oortreders gedoen sal word nie — uit vrees dat dit die Skotse nasionalisme sal aanwakker.

Soos Ons Lesers Dit Sien

Hulp Aan Afrikaanse Jeug

„Leser”, Knysna, skryf:

Ek sien die ander Afrikaanse koerante, veral Die Burger, moedig hulle lesers aan om die skoolkonsert van die Afrikaanse kinders van Kenia heelhartig te ondersteun. Langs hierdie weg wil ek mede-O.B.-lesers vra: Ondersteun ons mede-Afrikaner van Kenia; hulle het ons hulp so nodig. Die geld gaan vir die bou van 'n Afrikaanse skool aldaar.

En verder, wat betref die oproepe vir hulp aan die Helpmekaar-vereniging wat u in ons blad ook van gemeld het, plaas tog vir ons asseblief ook die volle adres van die Helpmekaar. Ek wil graag ook iets stuur en wil graag meedeel dat ek die bedraggie stuur as gevolg van die oproep in Die O.B. Ander lesers wil ek ook vra om tog die Helpmekaar te ondersteun; ons is dit aan ons nageslag verskuldig om ons behoefte studente te help. Kom Aan!!

HOE O.B. STAAN TEENOOR SAMESMELTING

Daar is 'n klompie feite in verband met die moontlike samesmelting tussen die H.N.P. en A.P. en die betekenis van sodanige samesmelting vir die Ossewabrandwag wat ek duidelikhedshalwe hier wil aanstip. Ek doen dit na aanleiding van verskeie versoeke van lesers dat ek 'n politieke oorsig aan hierdie onderwerp moet wy. Ek gaan die feite puntsgewys behandel:

Indien daar 'n samesmelting gaan plaasvind sal dit 'n samesmelting tussen politieke partye wees, wat hoegenaamd niks te make sal hê met die nie-party-politieke Ossewabrandwag nie. Mnr. J. A. Smith, die onderleier van die O.B., het dit verlede week in Kaapstad weereens baie duidelik gestel, toe hy gesê het: „Ek wil net weer beklemtoon dat die samesmelting van die twee partye — een waaraan ook O.B.-lede behoort — nie die funksie van die O.B. in die minste belangrik of minder noodsaaklik maak nie; ook nie die taak van die O.B. kan vervang nie; nog minder sy voortbestaan verkort, vertydelik of beëindig nie.”

Daar kan derhalwe geen misverstand oor die beginsel wees nie: die Ossewabrandwag gaan onverstoord voort om sy taak te verrig — ongeag van samesmeltings of skeurings wat op die partypolitieke front mag plaasvind.

Liewer Eenheid

Dit is begryplik dat die Ossewabrandwag vanselfsprekend verkies dat op die nasionaalgesindes se partypolitieke front daar liewer samesmelting (d.i. groter eenheid) sal plaasvind as dat daar skeuring (d.i. groter verdeeldheid) bewerkstellig sal word.

In hierdie verband het dr. J. F. J. van Rensburg, die leier van die O.B., op Bloemfontein verklaar: „Laat my net op hierdie plek, terwyl ek van die partye praat, sê dat luidens persgerigte en voorspellings daar sterk moontlikheid bestaan dat die samewerking tussen die twee nasionaalgesinde partye in die nabye toekoms kan verstewig word tot eenwording. Die Ossewabrandwag wat steeds vir die samesnoering van Afrikanerkragte gestaan het en steeds daarvoor te vinde was, sal met blydskap ook hierdie samesnoering begroet. Ons skep geen behae daarin om Afrikaners vanmekaar te hou nie; ons skep behae daarin om hul bymekaar te bring in enige eenheid waarin elke blanke Afrikaner, afgesien van taal of afkoms, verwelkom word solank hy net een vaderland erken en dit hierdie land, Suid-Afrika. En juis omdat die konstitusies van die twee partye waarvan ek melding gemaak het vir geen republikein prinsipiële geslote behoort te wees nie, sien ons met destemêre verwagting uit na eenwording met onderlinge erkenning en respek.”

Posisie Herstel

En in dieselfde verband het mnr. J. A. Smith, die onderleier van die O.B. op Bellville verklaar: „Die eerste is die vooruitsig wat bestaan dat eendelik die vyandskap tussen nasionale Afrikaners teen die end van hierdie jaar formeel uitgeskakel mag word. Ek sin speel op die verwagte eenwording van die H.N.P. en die A.P. wat sal uitloop op die stigting van 'n nuwe party waarby lede van die O.B. as oud-lede van die A.P. ook sal mag aansluit. Indien dit gebeur — en ek hoop van ganser harte dat die partyleiers dit sal bewerkstellig —

sal die posisie wat voor die skeuring in 1941 geheers het, herstel word. Dan sal daar weer een nasionale politieke party wees naas die volksbeweging en die twee organisasies sal nie mekaar vyandiggesind kan wees nie. Wanneer hierdie situasie ontstaan sal die O.B. dit verwelkom en benut deur die vriendelikegeworde nasionale party by verkiesings te ondersteun net soos hy in die jare voor die skeuring van 1941 ook gedoen het. Voorts, sal die O.B. gebruik maak van die sta-

POLITIEK IN OENSKOU DEUR WAARNEMER

king van vyandelikhede om met hernude kragte die middelpunt van krag in die Afrikanervolk te organiseer wat die republikeinse koers van ons volk moet dra, verteenwoordig en voorlig, tot steun van die volk se partyfront.”

Verwagtings

Uit die verklaarings van die twee leiers blyk dit derhalwe baie duidelik dat die Ossewabrandwag nie alleen die moontlike samesmelting tussen die H.N.P. en die A.P. sal verwelkom nie, maar dat hulle ook verwag dat dit vir O.B.-lede moontlik gemaak sal word en dat hulle uitgenooi sal word om by die nuwe party aan te sluit.

Dit is baie belangrik om te let op die bereidwilligheid van die O.B.-leiers om die nasionaalgesinde politieke partye te ondersteun by verkiesings sodat die nasionaalgesinde Afrikanerdom parlementêre mag kan bekom. Hierdie bereidwilligheid spruit voort uit die verwagtings — nie alleen van die O.B.-leiers nie, maar van sowel die O.B.-lede as die partylede — dat die partyleiers hul parlementêre mag sal gebruik om die Afrikanervolk se ideale te verwesenlik en nie om dit af te water nie.

Die proses van afwatering van Afrikanerideale wat vandag aan die gang is kan hopelik gestuit word deur die stigting van 'n nuwe nasionale party, waarby beginselvaste Afrikaners, wat geanker bly in die O.B., ook mag aansluit.

Eensydig

Hoewel die leiers van die O.B. in die openbaar kennis geneem het van die moontlike samesmelting van die partye, het die partyleiers, tot dusver, nog hoegenaamd geen notisie geneem van die O.B.-leiers se welwillende aanmerkings oor hul voornemens nie.

Trouens dit moet onthou word dat toe die H.N.P. en die A.P. die huidige saamwerkkoerens gesluit het, het die H.N.P.-leiers die hele A.P. in die sif van diskriminasie gegooi; vir die doeleindes van samewerking het hulle al die O.B.-lede uit die A.P. gesif; en toe eenvoudig met die oorgeblewe nie-O.B.-lede van die A.P. saamgewerk. Vandag handhaaf

die H.N.P. nog steeds hierdie sifting ten opsigte van samewerking met mede-Afrikaners. Die H.N.P. weier nog om saam te werk met lede van die O.B.; trouens die party se vyandskap teen die O.B. duur voort — tot selfs by die ope graf van wyle kaptein Henri Slegtkamp.

Oor sy toekomstige houding ten aansien van die Ossewabrandwag het die H.N.P. nog geen aanduiding gegee nie.

Redes vir Aansluiting

Om uit te vind onder watter omstandighede O.B.-lede dit moontlik mag vind om by 'n politieke party aan te sluit kan nagegaan word waarom sommige O.B.-lede bereid was om by die A.P. aan te sluit.

Die leier van die A.P. mnr. N. C. Havenga, het O.B.-lede in sy lyfblad — Die Vaderland — uitgenooi om by die party aan te sluit met behoud van hul nie-partypolitieke identiteit. O.B.-lede het derhalwe gevoel dat hulle by die A.P. kan aansluit sonder dat hulle daardeur enigins afbreuk doen aan hul lidmaatskap van en hul stryd in die Ossewabrandwag.

Hoewel die H.N.P. se konstitusie 'n klousule bevat wat bepaal dat niemand lid van die party mag word as hy lid is van 'n organisasie met 'n politieke strekking nie, het die A.P. se konstitusie nie hierdie klousule bevat wat O.B.-lede uitsluit nie. En in die aangesig van die H.N.P. se diskriminasie teen O.B.-lede — selfs in die A.P. — het mnr. Havenga duidelik verklaar dat die A.P. nie teen O.B.-lede diskrimineer nie en dat hy in sy party net gelykwaardige lede ken. In die lig van hierdie vriendskaplike gesindheid — wat deur die H.N.P. se vyandiggesindheid beklemtoon is — het O.B.-lede gevoel dat hulle by die A.P. se voordeur kan instap en net soveel invloed en seggenskap in die party kan uitoefen soos enige ander lid.

Republiek

Van baie groot belang vir O.B.-lede wat oorweeg het om by die A.P. aan te sluit was die beleid van die party soos neergelê in sy program van beginsels dat „die republikeinse staatsvorm afgeskei van die Britse kroon, hom die beste aanpas by die tradisies, omstandighede en aspirasies van die Suid-Afrikaanse volk.” Ek neem vandag nog aan dat hierdie bepaling die A.P. belet om die eerste minister se ideaal van 'n republiek binne die Britse statebond en wat die Britse konneksie handhaaf, te aanvaar.

Ek wil aanneem dat as die nuwe samesmeltingsparty dergelyke of soortgelyke waarborge aan die O.B.-lede gee, daar baie O.B.-lede sal wees wat by die nuwe party sal aansluit. En ek wil aanvoer dat die toevoeging van beginselvaste O.B.-lede, wat geanker bly in die koersvaste Ossewabrandwag, van onskatbare waarde vir die nuwe party sal wees.

SONS OF S.A. STEL JINGO'S AAN KAAK

„Steeds meer Suid-Afrikaners begin deur die konkulary van gevestigde belange, die huigelary van die Engelse pers en die verraad van die liberaliste, en verder as party-lidmaatskap te sien na waar hul pligte en verantwoordelikhede lê. Hulle besef dat Suid-Afrika nie net hul eerste patriotisme verdien nie, maar dit dringend nodig het,” lui 'n uiteensetting van die Sons of South Africa se beleid in White Africa.

Nadat die skrywer van die artikel te velde getrek het teen die liberalistiese kleurbeleid, slaan hy teen die „verraderlike bedrywighede” van die baie organisasies wat die ware aard van hul bedrywighede verberg agter 'n rookskerm van liberalisme, en ammunisie verskaf aan Suid-Afrika se vyande in die buiteland. Hulle is die „Russiese kolonne”, „maar hierby kom nog die Engelse jingo- en Joodse jingo-groepe wat so besig is met hul eie nasionale aspirasies dat hulle weier om op te gaan in en hulself te vereenselwig met enige vorm van Suid-Afrikaanse nasionalisme.”

SELF ERG NASIONAAL

„Vir hierdie groepe het die liberalistiese gebou 'n gerieflike tuiste geword van waar uit hulle Suid-Afrikaanse nasionalisme kan belemmer en ondermyn terwille van hul eie nasionale oogmerke.

„Hulle is oordrewe trots op hul eie rasse en volke en tog wil hulle die Suid-Afrikaners hul fundamentele reg om Suid-Afrikaners in Suid-Afrika te wees, ontsê.

Ten einde hul eie anti-Suid-Afrikanisme te verberg, verwerp hulle alle Suid-Afrikaanse nasionalisme as rassehaat, nazisme, fascisme en anti-semitisme. Dog hierdie uitdrukings, hoewel dit uitstekende propaganda-waarde besit, is maar skerm-uitdrukings wat in hul algemeenheid niks beskryf nie . . .

„Hulle is net vir een rede liberaliste en dit is omdat hulle hulself nie kan en wil vereenselwig met die Suid-Afrikaanse

volk nie. „Ons moenie vergeet nie dat liberalistiese beleide wat Suid-Afrika gedenasionaliseer en kosmopolities sal hou, hierdie groepe sal help om oorheersende posisies in Suid-Afrika te beklee sonder enige bedreiging vir hul eie rasse en volke. Dit is die hoofrede vir hul liberalisme, en nie hul voorgewete godsdienstigheid, onselfsugtigheid en geregtigheid nie.”

Bevolking van Wêreld Neem Snel Toe

Die bevolking van die wêreld het in die afgelope geslag met 544,000,000 toegeneem, blykens 'n verslag van die bevolkingsdeskundiges van die V.V.O.

Tussen die jare 1929 en 1939 — feitlik 'n geslag — het die bevolking van die wêreld toegeneem van 1,834,000,000 na 2,378,000,000 wat 'n gemiddelde vermeerdering van sowat een persent per jaar beteken.

Die verslag bevat onder andere die bevolkings van die verskillende lande, immigrasie en belangrike statistieke wat betrekking het op elke land en geografiese eenheid in die wêreld waarvoor besonderhede beskikbaar is.

Indien die aanwas van die wêreld se bevolking teen hierdie tempo voortgaan, sal die wêreld oor 100 jaar twee keer soveel mense moet huisves as wat tans die geval is, meen die deskundiges.

(Vervolg van bladsy 3 kol. 3.)

(2) Langs die wetgewende liggame wat deur die volk gekies word, staan die hoogste uitvoerende gesag van die staat: die President wat ook deur die volk gekies word en nie van die wetgewers vir sy posisie afhanklik is nie.

(3) 'n Vaste prosedure vir die wysiging van die grondwet, deur die medewerking van die onderskeie onafhanklike staatsorgane, word daargestel, sodat die lot van die grondwet nie van 'n toevallige meerderheid afhanklik is nie.

Maar dan moet ons van ons huidige stelsel ontslae raak. Vir 'n Engeland met sy eensoortige bevolking is dit miskien nie die beste nie. Vir die Unie met sy veelsortige bevolking is dit, miskien letterlik sowel as figuurlik, die dood.

Osslag Vir Hom Maar 'n Ligte Werkie

Hoe lank neem dit 'n man om 'n bees te slag? George Burns, slagter by die hamfabriek op Estcourt, Natal, het 'n os wat 684 pond geweeg het afgeslag, oopgesny en aan stukke gekap in die rekord tyd van 9 minute 21 sekondes. Dit is 'n rekord vir Afrika. Tweehonderd mense het die blitsvinnige werk aanskou tydens die boeredag wat by die fabriek gehou is.

Burns is twee jaar werksaam by die fabriek en doen slagwerk al vir 22 jaar. Hy is die 11de geslag van sy familie wat hierdie werk doen. Hy kom uit Engeland.

Kan met trots aanspraak maak dat sy kliënte onder die bes geklede klasse tel.

ADDERLEYSTRAAT 134 — KAAPSTAD

DUITSE GENERAAL VERTEL VAN REGSVERKRAGTING

Onthullings in verband met die behandeling van Duitse gevangenes onder die Franse is vervat in 'n verklaring wat deur generaal Ramcke uitgereik is in die maandblad Der Weg wat in Argentinië uitgegee word. Genl. Ramcke het 'n paar maande gelede uit Frankryk ontvlug waar hy nog steeds sedert die einde van die oorlog aangehou is in afwagting van 'n verhoor weens sogenaamde oorlogsmisdade. Die bewerings dat hy op parool uitgelaat was en sy erewoord gebreek het deur te ontvlug, word deur die generaal heftig ontken. Die hoofdoel van sy ontvlugting, verklaar hy, was om die onreg teen honderde jong Duitsers wat in kerkers verkwyn onder aandag van die wêreld te bring.

Genl. Ramcke verklaar dat die Duitsers kragtens 'n wet van 1914 deur die Franse voorlopige regering onder 'n uitsonderings-reg gestel is wat later in 1948 herbekragtig is ten spyte van skerp besware van die kant van Franse regsgeleerdes. Die hof wat kragtens hierdie buitengewone regspleging ingestel is, bestaan uit ses regters van wie vier aan die weerstandbeweging behoort het. Wat hierdie feit beteken, kan besef word wanneer bedink word dat die kommuniste die grootste aandeel in die weerstandbeweging geneem het.

Duisende Duitse soldate is sedert 1945 voor hierdie buitengewone geregshof gesleep en vooroordeel tot lang tronktermyne, terwyl honderde nog in die tronke sit en wag op hul verhoor, van wie 'n groot aantal aangehou word bloot op grond van die berugte „kollektiewe skuld”-beginsel waarvolgens alle lede van sekere organisasies strafbaar is bloot op grond van hul voormalige lidmaatskap.

WAG AL SEWE JAAR

Talle van hierdie aangehoudenes sit nou al in die sewende jaar van hul afwagting op verhoor.

„Dit het sekerlik sedert die Middel-eeue nog nooit in Europa gebeur dat mense sewe jaar lank vir ondersoek opgesluit word nie,” verklaar genl. Rameke. 'n Groot aantal van die aangehoudenes wag selfs nog vir die formulering van 'n aanklag teen hulle.

Hy verklaar hom oortuig daarvan dat 'n groot aantal Franse, selfs van die mees vaderlandsliewendes, hierdie partisane-regspiegling ten sterkste afkeur. Veral die ywer waarmee die Franse advokate hulle hierteen verset het, spreek tot lof van die Franse regsprofessie. „Dog die arm van die weerstandsbeweging is lank. Oral in die Franse leër, departement van justisie en die regsplegingsmasjien sit hulle aanhangers in invloedryke sleutelposisies waar hulle elke poging van geregtigheid die kop inslaan. Aanvanklik is net Franse advokate tot die verdediging toegelaat, maar later is ook Duitsers toegelaat onderheilig egter aan sulke beperkings dat hul dienste ook maar waardeloos is. Hulle mag hul kliënte byvoorbeeld alleen bystaan in die finale verhoor.

VOORBEELDE

Vervolgens noem die generaal 'n paar voorbeelde van die behandeling wat aan Duitsers in

Wynne Stilweg Ingesweer

Sen. George Wynne, die derde Engelssprekende persoon wat deur die huidige regering in die senaat benoem is, is op 9 April sonder verdere ophef as senator ingesweer.

Franse kerkers uitgemaak is — „metodes wat geensins agteruitstaan vir wat 'n mens uit berigte van agter die Ystergordyn verneem het nie.”

In Mei 1947 is 'n jong valskermjaer, Horst Schautes, oorgeplaas na die tronk in Rennes op aanklag dat hy 'n Fransman doodgemaak het. Maandelank was hy toe al in ander plekke van aanhouding mishandel. „Toe hy doodsbreek en tot 'n geraamte vermaer, oordek met slaanmerke voor my verskyn het, kon hy noulks nog samehangend praat. Wat het hy misdryf?”

Op die gevegsveld in Julie 1944 is die toe nog maar agtienjarige Horst Schautes aangesê om 'n hoër rang in sy kompanie te vergesel na 'n Franse boereplaas. Die hoër rang is deur die kompanie-bevelhebber aangesê om 'n perdetuig te gaan haal. Die Franse boer het geweier om dit af te gee. 'n Woordewisseling het gevolg en in 'n vlaag van woede slaan die Franse boer die hoër rang plat en gryp sy rewolwer waarmee hy na Schautes mik. Laasgenoemde was hom 'n breuk van 'n sekonde voor en skiet die Fransman dood.

VERHOOR

Die hoër rang en Schautes het die saak by die offisier aangemeld. Die militêre polisie het die saak ter plaatse ondersoek en 'n verhoor gelas. Die krygshof het selfverdediging erken. Die notule van die hof het later in die hande van die Franse geval en hulle het Schautes in 'n krygsgevangenekamp opgespoor. Die hoër rang, die kompanie-bevelhebber en alle ander getuies het gesneuwel — Schautes het alleen gestaan.

Intussen is hy na die tronk in Parys geneem waar sy saak in Mei 1949 verhoor is. Ten spyte van herhaalde versoeke is Schautes nie toegelaat om 'n advokaat te kry nie. Eers twee uur voordat die verhoor begin, is 'n regsgeleerde deur die staat verskaf wat noulks kans gehad het om die klagskrif deur te lees laat staan nog 'n onderhoud met Schautes te hê. Die hof het vir twee-derdes bestaan uit voormalige weerstandslede.

TWINTIG JAAR

Die advokaat het op die jeugdigheid van Schautes by geleentheid van die voorval gewys — toe nog nie eens agtien jaar oud nie — en op grond van selfverdediging gepleit. Die uitspraak was twintig jaar dwangarbeid. Sedertdien sit Schautes, die enigste kind van 'n eerlike Oos-Pruisiese spoorwegfamilie, wat hul huis en vaderland verloor het, in 'n kerker te Loos saam met baie ander Duitse soldate wat op dergelike wyse veroordeel is.

Die ander voorbeeld is die volgende:

In Julie 1950 voor die militêre hof in Parys, staan 'n Duitse militêre konstabel beskuldig van „marteling” van 'n partisaan wat hy gevang het.

Gevangenes Wag 7 Jaar Al Op Verhoor

REGUIT GEANTWOORD

Die president: Beskuldigde wagmeester Schneider, waarom het jy die getuie x by sy inhegtenisneming so geslaan?

Wagmeester Schneider: Die getuie het my beste vriend, die leier van die Todt-organisasie — diensafdeling Quimper — wat 'n nie-vegtende was in Mei 1944 in sy motor op agterbakse wyse geskiet. Of hy op slag dood was, betwyfel ek. Die moordeenaar het die liggaam toe vol petrol gegooi en hom in die brandende motor die afdraand afgestoot. Ek het die misdadiger opgespoor en hom by sy inhegtenisneming in 'n vloed van woede geslaan en hom ook 'n skop gegee.

BEVESTIG

Die president: Getuie, is dit waar wat die Duitse wagmeester vertel?

Getuie: Ja, meneer die President. Ek is 'n patriot en het as 'n lid van die weerstandsbeweging aan 'n maquis behoort. Die T.O.-leier was 'n vyand van my volk, daarom het ek hom doodgeskiet en in sy motor verbrand.

Die president: Nou wel, dit is as patriotiese daad te verstaan. Maar die beskuldigde het nie die reg gehad om iemand by inhegtenisneming te slaan nie. Hy het daarmee sy bevoegdhede oorskry en hom skuldig gemaak.

Die hof het wagmeester Schneider tot vyf jaar tronkstraf veroordeel sonder inagneming van die vyf jaar wat hy reeds tydens sy ondersoek opgesluit was.

TWEE MATE

Dus tien jaar tronkstraf vir 'n opstopper en 'n skop wat hy 'n moordenaar gegee het. Ook Schneider sit in Loos saam met talle ander onskuldige Duitse soldate.

Hierdie sware oordeel word uitgemaak aan 'n onderworpe land, maar toe Franse polisie in 1948 sewe Franse te Retz tot skulderkenning van sogenaamde brandstigting gedwing het deur hul hande tot verminking toe onder 'n drukpers te hou, is hierdie polisie nie tot verantwoording geroep toe die onskuld van die manne op 6 Desember 1950 in die hof van Nantes bewys is nie, aldus genl. Rameke.

Duitse Fabrieke In Unie

Die oprigting van 'n Duitse sintetiese petrolfabriek volgens die jongste Duitse metodes in die Unie, word tans beplan. Die aanvangsproduksie word op 200,000 ton per jaar gestel — dit wil sê een-vyfde van die Unie se verbruik.

Daar is ook sprake dat die Duitse fabrikant, W. Messerschmitt, wat tans op besoek in die Unie is, 'n vliegtuigfabriek hier gaan oprig. Hy sal ook trekkers, motors en vragmotors produseer.

VOLG KRUGER SE VRYHEIDSPAD

Die stryd onder lesers van Die Transvaler oor watter pad deur republikeine ingeslaan moet word, waarvan daar in vorige uitgawes van Die O.B. gewag gemaak is, is verder opgevolg deur T. B. Floyd van Johannesburg wat skryf:

Graag wil ek, as Engelssprekende Afrikaner, dr. J. Albert Coetzee ondersteun in wat hy sê oor 'n republiek.

Ek stem saam met hom waar hy sê dat die nageslag sal adv. Strydom dankbaar wees dat hy steeds die vaandel hoog hou vir die Republiek van Suid-Afrika. Verder stem ek ook saam waar hy sê dat die opofferings van ons volk in die verlede nie gemaak is om lid van 'n Britse Statebond te wees nie.

Wat ons almal van adv. Strydom admireer, is sy eenvoudige,

(Vervolg van bladsy 1 kol. 4.)

imperialisme bely en aanprys. „Engeland moet ons beskerm”, het hulle begin pleit. Hulle moes verklaar dat hulle geen republiek wil hê nie. Hulle moes hul „konsiliatie-leer” sterker bepleit en vir die eerstemaal het die woord „rassehaat” 'n politieke wapen geword. Ons is uitgeskel vir rassehaters. Dit was ongeveer die begin van die skel-taktiek in die politiek. Later sou die laster-taktiek volg.

„RASSEHAAT NODIG”

Om meer vet in die vuur te krap, skryf ek met genl. Botha se besoek aan Potchefstroom en sy aangrensende kiesafdeling Losberg 'n hoofartikel waarin ek beweer dat onder omstandighede „rassestryd” 'n sêen vir 'n volk is. Met die koerant in die hand roep hy die wêreld tot getuie om nou te sien watter rassehaters die rebelparty is. Die Randse pers het saamgeskel met De Volkstem op my. Ook op die Bloemfonteinse Kongres van Botha se party het hy die kwaai bewering van die nasionale koerant as bewys van ons lus op broederstryd bespreek. „Sien julle hier Hulle het nog nie genoeg bloed laat vloei nie!” Hierdie opswepery, soos teen die Ossewabrandwag 27 jaar later wat „bloed soek”, het ingebeelde vredeliewendheid en papbroekigheid onder mede-Afrikaners geëksploiteer, uitgebuit vir partydoeleindes! Die verset van die volk teen opswelging of ondergang wat ons bepleit het, is deur Botha-hulle omgetoor in aggressiewe rassestryd teen vreedsame Engelse onder ons.

WAS NODIG

Dit was nodig om hierdie aanwakkering tot stryd om die bestaan van die Afrikaanse ras te doen in teenstelling met die kreet van „vergewe en vergeet.” Laasgenoemde het, net soos in die Tweede Vryheidsoorlog, in die Rebelle die Afrikaner die nederlaag besorg. 'n Wekroep tot weeropstaan, tot volhou van die stryd was nodig; bly nou nog nodig. En weer was dit genl. Hertzog wat, hierdie keer te Zoutpan, in die Vrystaat, hierdie stelling verdedig het hoofsaaklik op genoemde gronde.

Kort daarna het ek my die aanstelling van die betrekking as redakteur van Ons Koerant in Graaff-Reinet laat welgeval. In Transvaal het die Nasionale Party, soos elders, meer die vorm van 'n volksbeweging aangeneem en voorop is die republiek gestel. Dit was selfs instrumenteel om mense wat aan Botha se kant teen die rebelle geveg het, om te swaai. Die mense het weer 'n ideaal gehad waarna hulle kon strewe. Die wekroep was Vryheid.

reguit en eerlike strewe vir ons ideaal. „Boerseun” keur die reguit stryd af te stel voor 'n meer diplomatieuse optrede. Hy verwag, so sê hy, 'n ouliker diplomatie en beter leiding. Waar ons vriend 'n fout maak, is om te dink dat ons vyande dwaas is. Hy onderskat die krag van opregtheid en eerlikheid. Al wat 'n oneerlike optrede — en diplomatie, sluheid en lis is niks anders as oneerlikheid nie — kan bereik, is om die vyand agterdogtig vir al ons optrede te maak. Ons kan sekerlik die seën van die Here nooit op oneerlike metodes verwag nie.

Ons krag lê in die opregtheid van ons stryd en in die geloof en vertroue op God. Die geskiedenis van die Afrikaner sowel as die Ier is vol bewyse dat geen vordering op die nasionale pad van die diplomatieuse of kompromie-leiding kom nie. Intendeel kom dit van die harde republikein en van wat ons vriend „regorisme” noem.

SKYN

Wat mense dikwels mislei, is die skyn van sake. Om te verduidelik wat ek bedoel sal ek die verkryging van die „dominium-status” van 1926 as voorbeeld neem. Volgens lord Balfour het die imperialis ingewillig met die hoër status om Cosgrove, destyds Eerste Minister van die Ierse Vrystaat 'n wapen in die hande te stop teen De Valera. Cosgrove het 'n verwaterde nasionalisme voorgestaan, ter wyl De Valera die harde republikein was. Oppervlakkig skyn dit of die Cosgrove-metode 'n groot stap in die vooruitgang van die Ierse vryheidstryd gewen het. In werklikheid is dit ver van die waarheid. Die Engelse imperialiste het De Valera gevrees met sy harde republikeinisme, sy „rigorisme” en dit was sy metodes en rigting wat dus in waarheid die hoër status gewen het. Sonder 'n De Valera was daar geen rede om aan Cosgrove toe te gee nie.

Maar kyk weer na ons geskiedenis. Wat het Onse Jan Hofmeyr ooit vir die vordering van Afrikanervryheid bereik? Het hy dan nie die Kaapse republikein tot binne in die imperialistiese kraal gelei nie?

Vergelyk Jan Hofmeyr, die fyn diplomaat, met Paul Kruger, die reguit republikein en rebel, die man wat ook dikwels van „rigorisme” beskuldig is.

Wat my betref, staan ek op die pad van Kruger, al is dit „rigorisme” en ek glo in 'n reguit eerlike en openlike stryd met 'n vaste geloof in God.

„Besook ons Tak in die Wandelgang, Groote Kerkgebou, vir Radios, Elektriese Toestelle en Meubels. Skryf aan ons Posbestellingsafdeling, Phil Morkel, Posbus 2721, Kaapstad.”